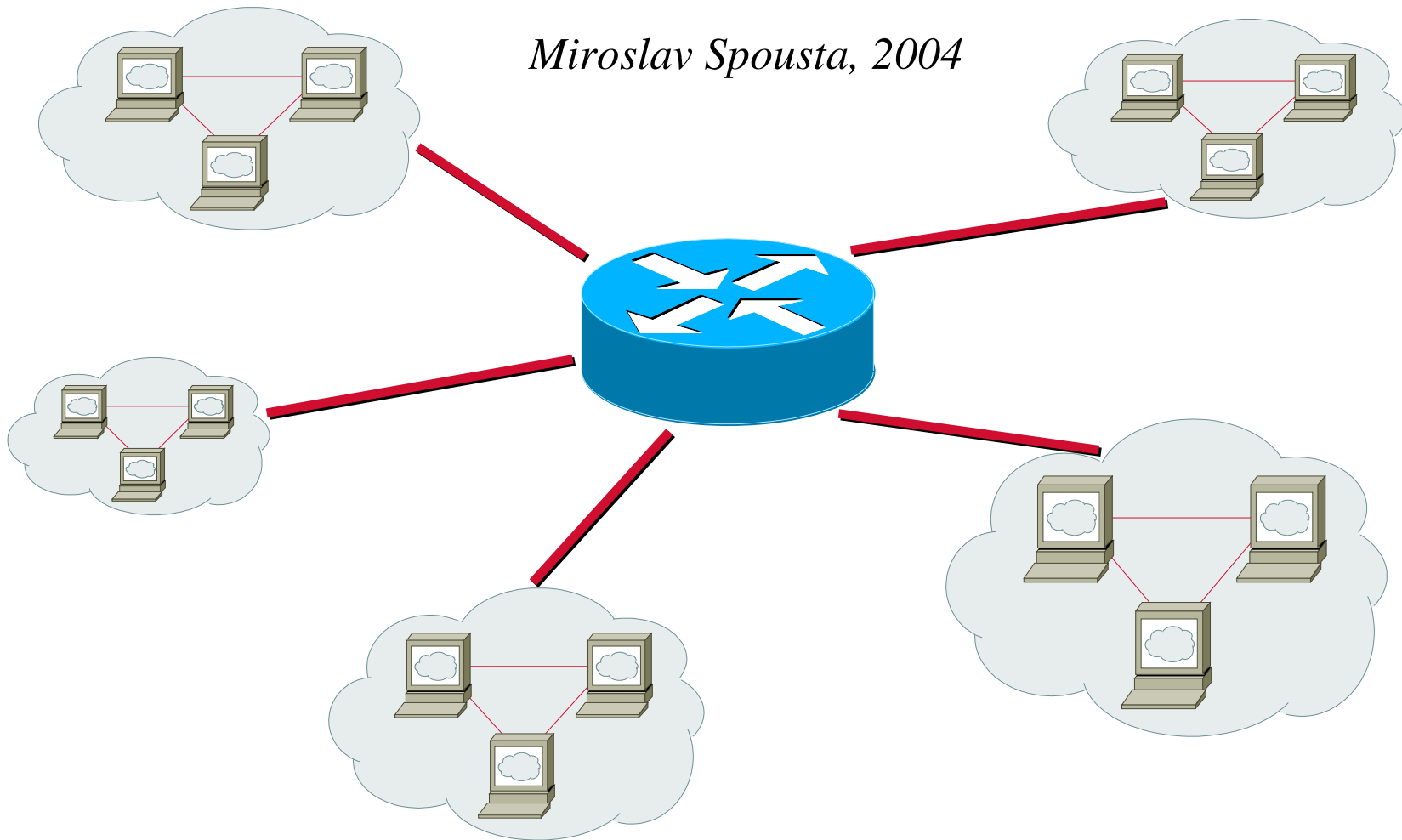

Počítačové sítě I

9. Internetworking

Miroslav Spousta, 2004

Internetworking

- propojování sítí a jejich částí (segmentů)
- spojováním sítí vzniká inter-network

neboli internet

Internet je ta *jedna* síť

- proč propojovat sítě (a jak):

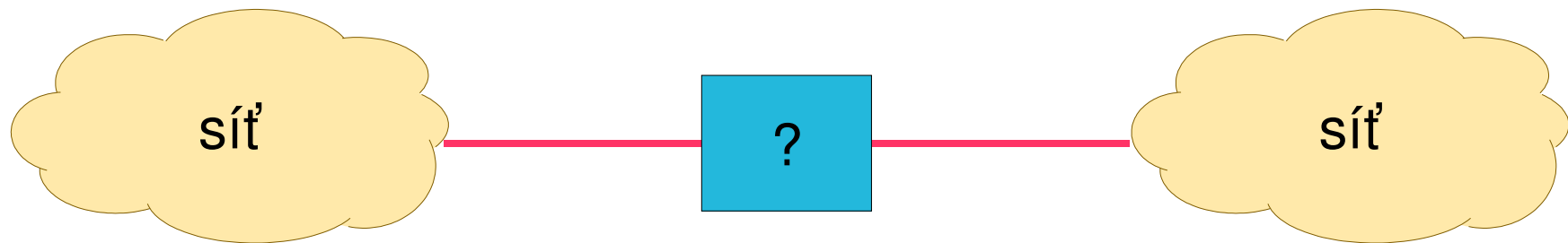
zvětšení možné vzdálenosti mezi uzly, zvýšení počtu stanic

optimalizace prostředků, provozu

zpřístupnění vzdálených zdrojů, prostředků

zlepšení služeb (např. WWW, pošta je tím užitečnější, čím více lidí ji používá)

Propojování sítí

- sítě mohou být propojeny pomocí několika druhů zařízení
- na různých úrovních (vrstvách modelu OSI)

fyzické (opakovače)

linkové (switche, bridge)

síťové (routery)

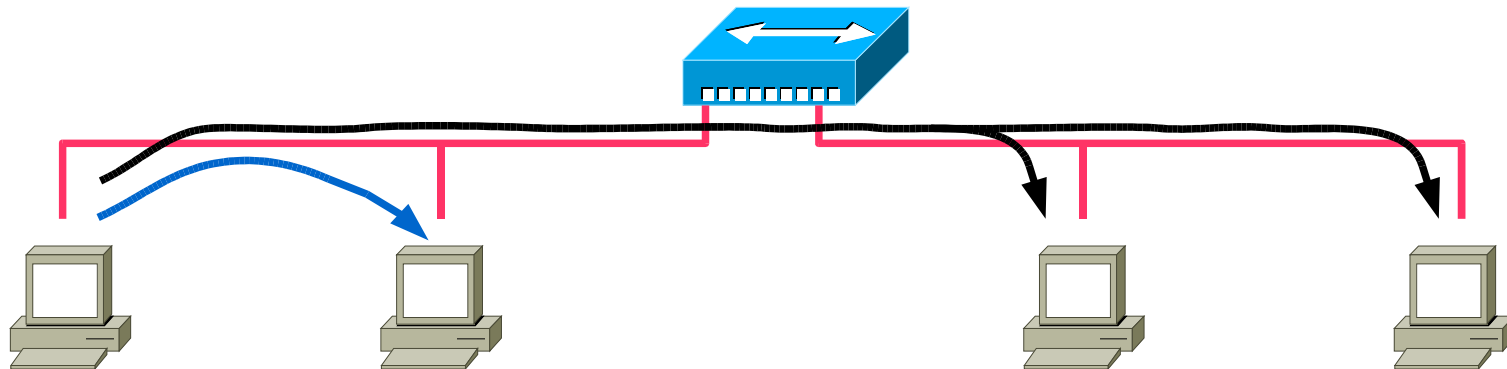
aplikační (proxy, aplikační firewally)

Opakovač

- neboli repeater, propojuje zařízení na fyzické (nejnižší) vrstvě
  - někdy se označením HUB myslí opakovač
- má několik – aspoň dva – porty, kam se připojují jednotlivé sítě
- pracuje na úrovni bitů, neví, co jednotlivé bity znamenají
- bity jsou přijímány na jednom portu, vyhlazeny a opět rozesílány na všechny ostatní porty
  - opakuje data – opakovač
- dochází k opravě zkreslení a útlumu fyzických přenosových cest
  - regenerace signálu

Opakovač

- opakovač způsobuje pouze malé zpoždění
max. několik bitů
- nemá žádnou vyrovnávací paměť
- může propojovat libovolný počet segmentů
- může propojovat pouze segmenty se stejnou rychlostí

Opakovače v Ethernetu

- nemůže jich být v síti libovolně mnoho

vyžaduje metoda CSMA/CD – musí být zaručena určitá doba šíření, kvůli detekci kolizí

opakovač v Ethernetu musí šířit kolize(!)

všechny segmenty propojené pomocí opakovačů tvoří *kolizní doménu*

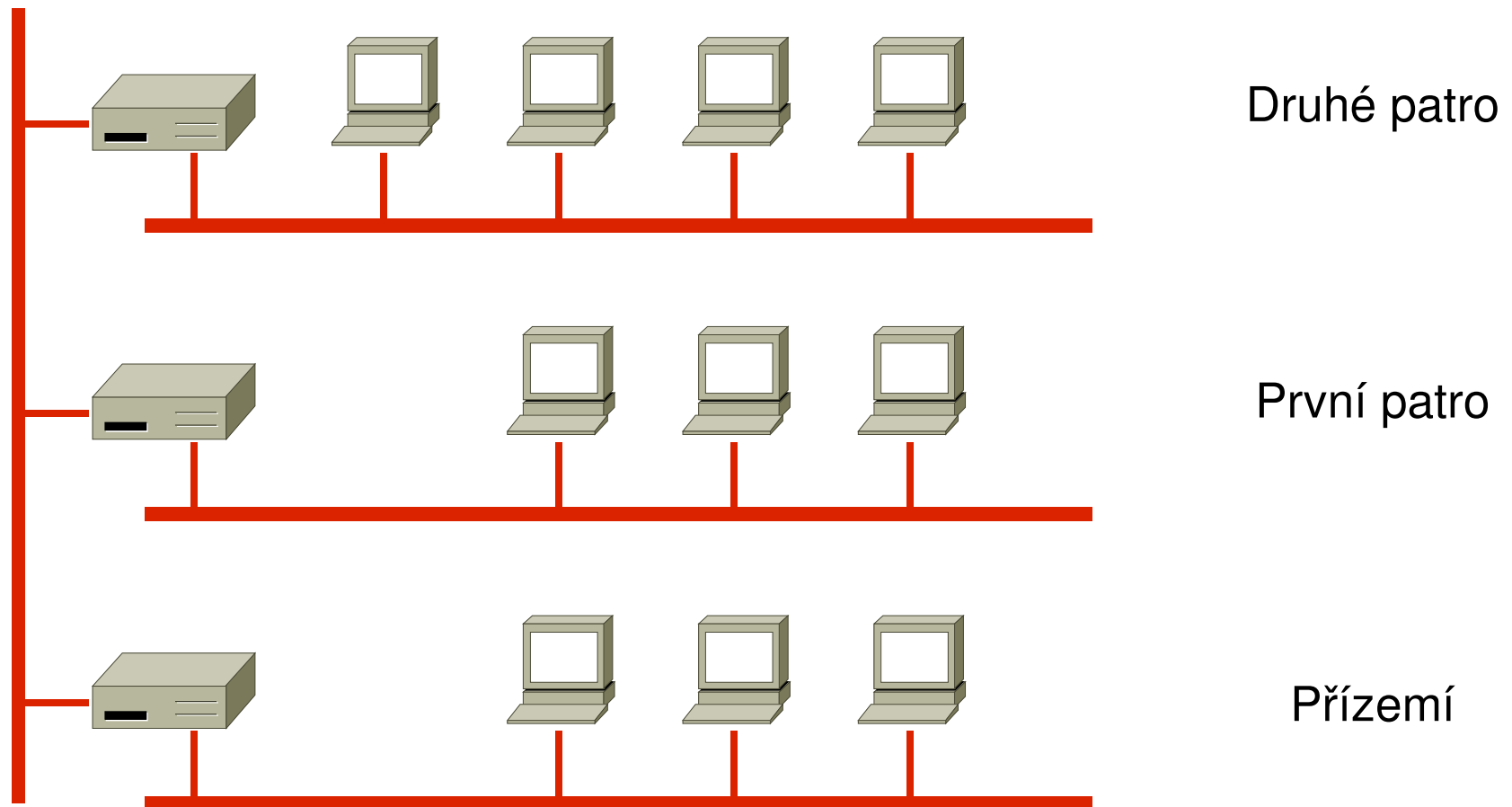
pravidlo: mezi každými dvěma body maximálně 2 opakovače

umožňuje páteřní rozvody

přesnější pravidlo: 5-4-3

5 segmentů, 4 opakovače a 3 aktivní segmenty

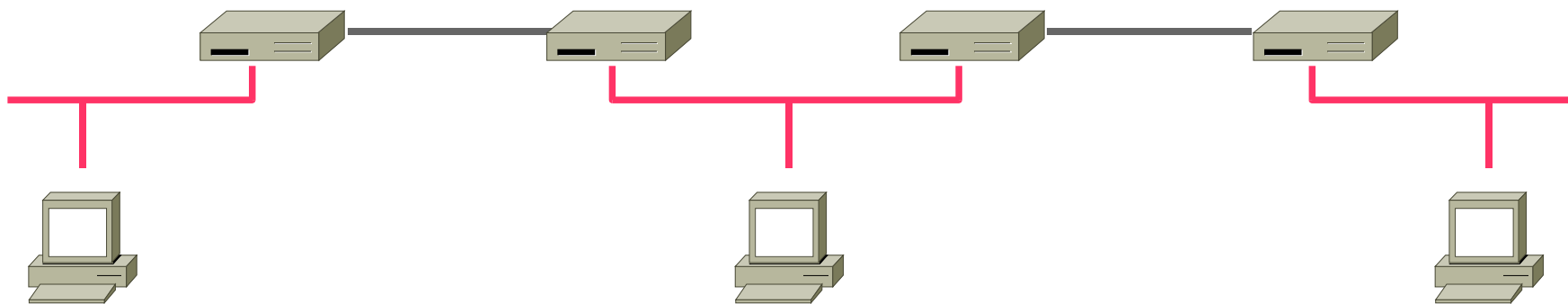
Opakovače v Ethernetu

Pravidlo max. 2 opakovače mezi dvěma uzly

Opakovače v Ethernetu

Pravidlo 5-4-3

mezi každými dvěma uzly sítě platí:

max. 5 segmentů, 4 opakovače a 3 aktivní segmenty

Filtrování

- jsou hloupé – šíří do všech směrů i to, co by nemusely
- chtěli bychom, aby propojovací zařízení poznalo, co musí přeposlat a co nikoliv

neboli filtrovat provoz

musí rozumět aspoň části přenášených dat – adresám linkové vrstvy

neboli musí pracovat na linkové vrstvě

pokud se bude rozhodovat podle adres, nemůže fungovat v reálném čase, musí si bufferovat rámce (nebo jejich části), aby zjistil, na které porty je má vyslat

díky bufferování ale může propojovat různě rychlé segmenty sítě

Most, přepínač

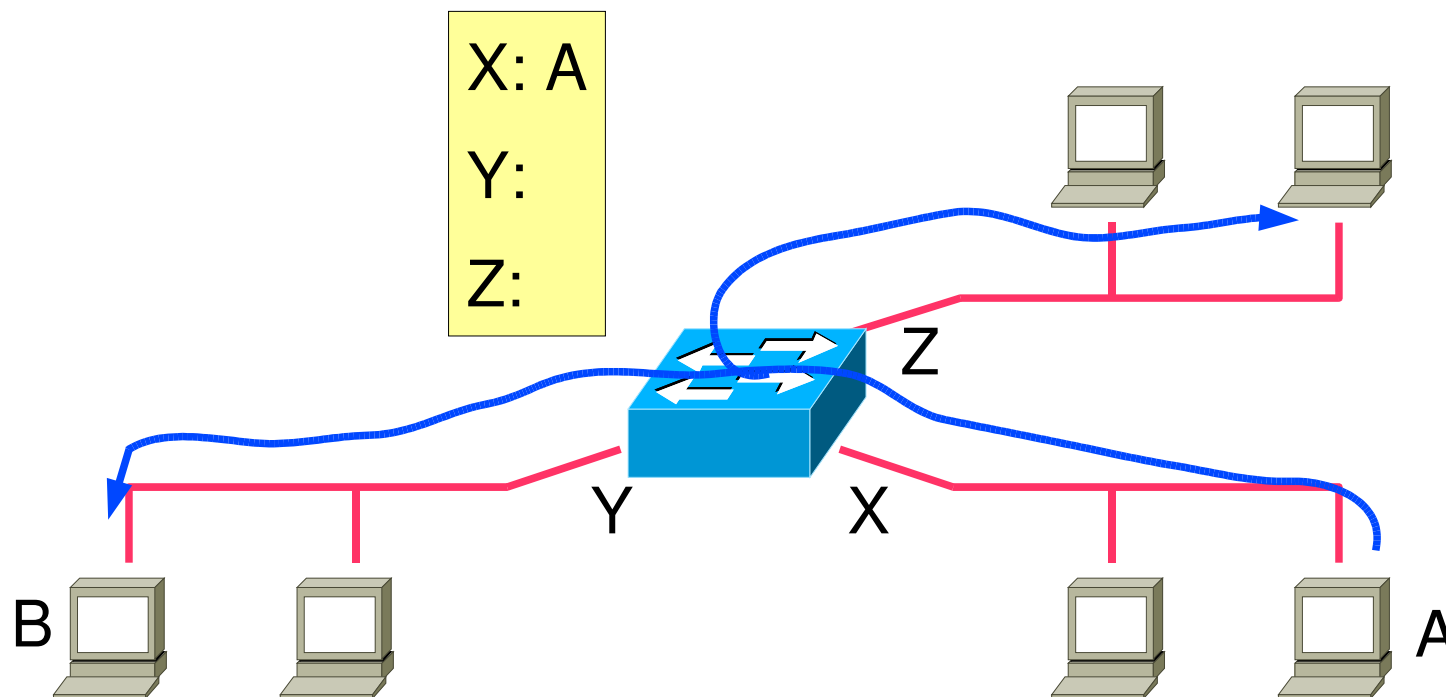
- díky bufferování nemusí propagovat kolize
  - odděluje kolizní domény!
- všesměrově (v ideálním případě) šíří pouze broadcasty
  - pakety určené všem příjemcům v dané síti
- most (bridge): starší, většinou bufferuje celé rámce, pomalejší, má pouze dva porty – propojuje dvě sítě
- přepínač (switch): novější, víceportový (8, 16, 24, 48), rychlý
  - často se používá jako náhrada hubu
- přes jeden přepínač může (na různých portech) probíhat několik přenosů

Přepínač: filtrování

- aby most mohl filtrovat, musí znát topologii sítě
  - nebo aspoň na kterém portu se nachází která stanice
  - pokud neví, musí se chovat jako opakovač (ale na linkové vrstvě)
- můžeme na každém přepínači nastavit ručně
  - mnoho práce, může se měnit (např. notebook v síti, ...)
- switch si potřebné údaje zjistí sám
  - zpočátku se chová jako opakovač a učí se – ukládá si do tabulek dvojice port-adresa
  - po určité době začne filtrovat provoz
  - plug & play

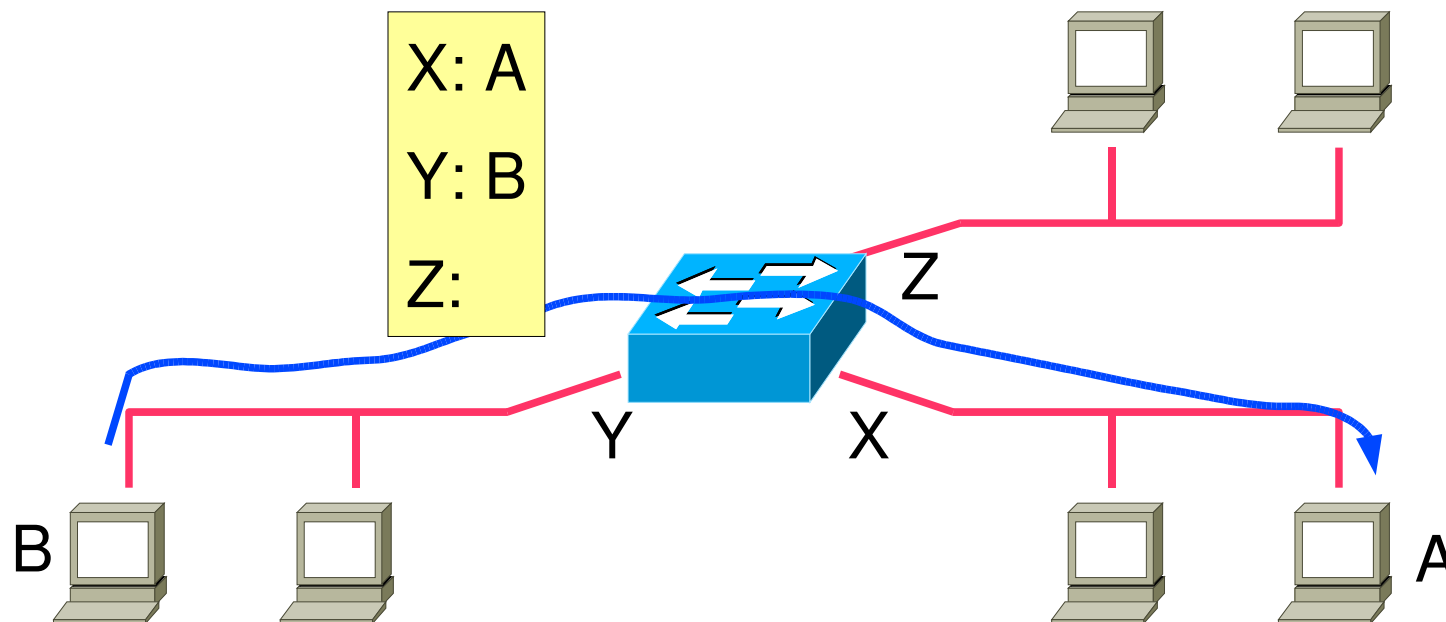
Učení

- když dostane rámeček „od A k B“ na portu X, odvodí, že uzel A je na portu X, zapíše si danou informaci do tabulky
- pošle rámeček na všechny porty kromě X

Učení

- stanice B odpoví, switch se z odpovědi dozví, kde leží B
kde leží stanice A už ví
- další rámce komunikace mezi A a B už posílá pouze mezi zjištěnými porty (X, Y)

Problém: kružnice

- učení nám přestane fungovat, pokud struktura sítě nebude stromová, ale bude obsahovat kružnici
- mosty se dokáží domluvit a kružnici přerušit
- kružnice může být v síti úmyslně: kvůli možnému výpadku spojení
- STA: Spanning Tree Algorithm

algoritmus, pomocí kterého se najde kostra dané síťové topologie

přeruší se případné kružnice (zablokují se některé porty)

zůstane stromovitá struktura

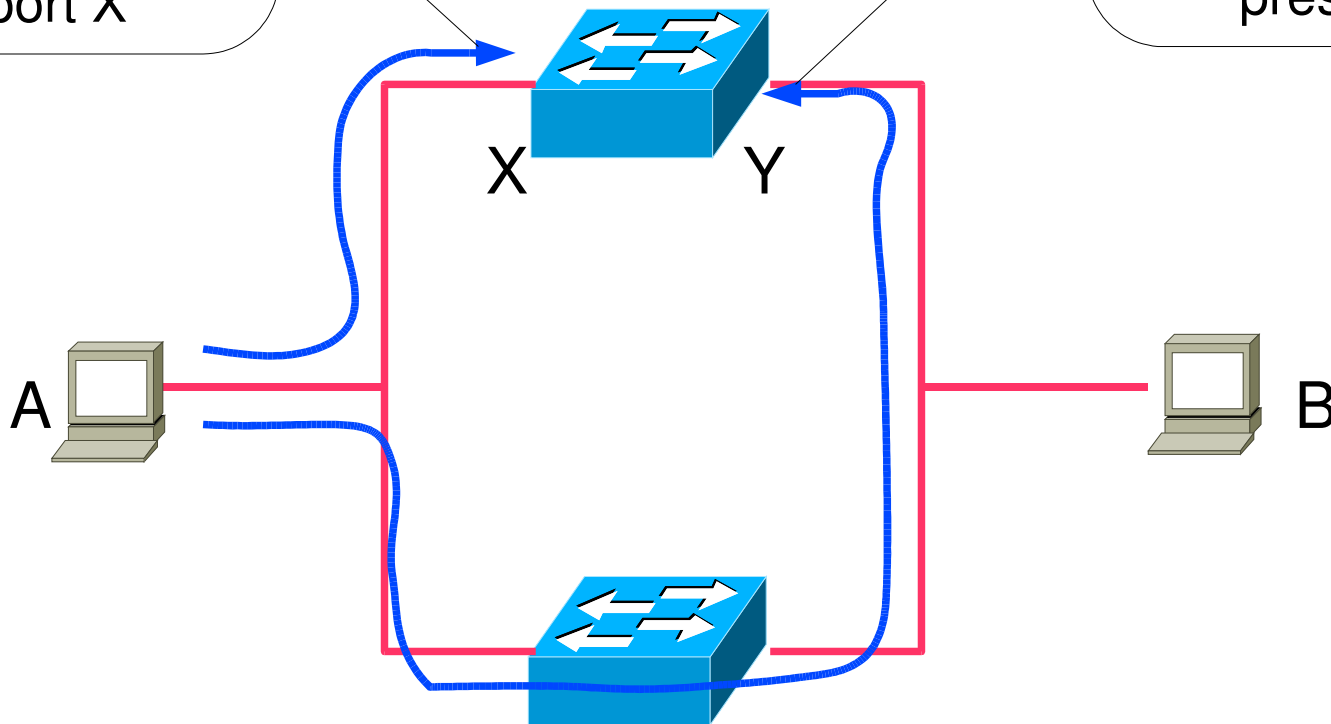
v případě výpadku se zablokované porty opět uvolní

všechny moderní switche algoritmus podporují (IEEE 802.1d)

Problém: kružnice

Stanice A je přístupná
přes port X

Stanice A je přístupná
přes port Y

Spanning Tree Algoritmus

- nejprve se zvolí kořenový switch (root switch)
ten s nejmenší MAC adresou
- na každém síťovém segmentu se zvolí designated switch
to je ten, který má nejlepší cestu ke kořenovému switchi
- porty switchů, které nejsou na kostře grafu sítě se přepnou do blokujícího stavu
- možné stav portu: blocking, listening, learning, forwarding, disabled
blocking: neprocházejí rámce, slouží jako záložní
learning: neprocházejí rámce, switch se učí adresy
forwarding: procházejí rámce, cílový stav pro aktivní porty v kostře grafu sítě

Source routing

- alternativní možnost: přepínání rámců stylem „source routing“

neboli zdrojové směrování, spíše technika síťové vrstvy

o tom, kudy bude rámeček sítě procházet rozhoduje odesílající uzel

do rámce zapíše adresy všech switchů, přes které rámeček projde

- jak odesílatel zjistí cestu?

pomocí záplavového rozesílání: pošle paket, který se rozešle všem sousedům

rekurzivně až k cíli, cíl odpoví a v odpovědi je cesta, kterou původní paket prošel

je to dosti nešetrné k síti

ale najde opravdu nejlepší cestu

Repeater, switch nebo router?

- neexistuje jednoznačná odpověď
ale existují doporučení
- chceme-li zvýšit propustnost sítě:
zvětšíme přenosovou rychlost (100 Mbps -> 1 Gbps)
např. jen u některých stanic/serverů
rozdělíme síť na více částí, s cílem maximalizace lokálního provozu
- udává se, že 80% provozu je lokálního charakteru, 20% mezi sítěmi
dneska neplatí, díky Internetu

Repeater nebo switch?

- opakovač

neodděluje kolizní domény (šíří se skrz něj kolize)

je rychlý, ale počet v síti je omezen

nepodporují redundandní cesty

- přepínač

umožňuje vytvářet rozsáhlé sítě, je pomalejší

dnes se téměř všude používají switche (přepínače)

nepodporují redundandní cesty (ale umí se s nimi vyrovnat)

moderní switche lze nakonfigurovat pro agregaci – více linek se tváří jako jedna

ne vždy musí být nejvýhodnější

Jak spojit různé technologie

- opakovač (fyzická vrstva)

nelze: různé rychlosti, různá technologie

- přepínač (linková vrstva)

lze, pokud jsou sítě dostatečně podobné (např. TokenRing, Ethernet)

- router (síťová vrstva)

standardní řešení

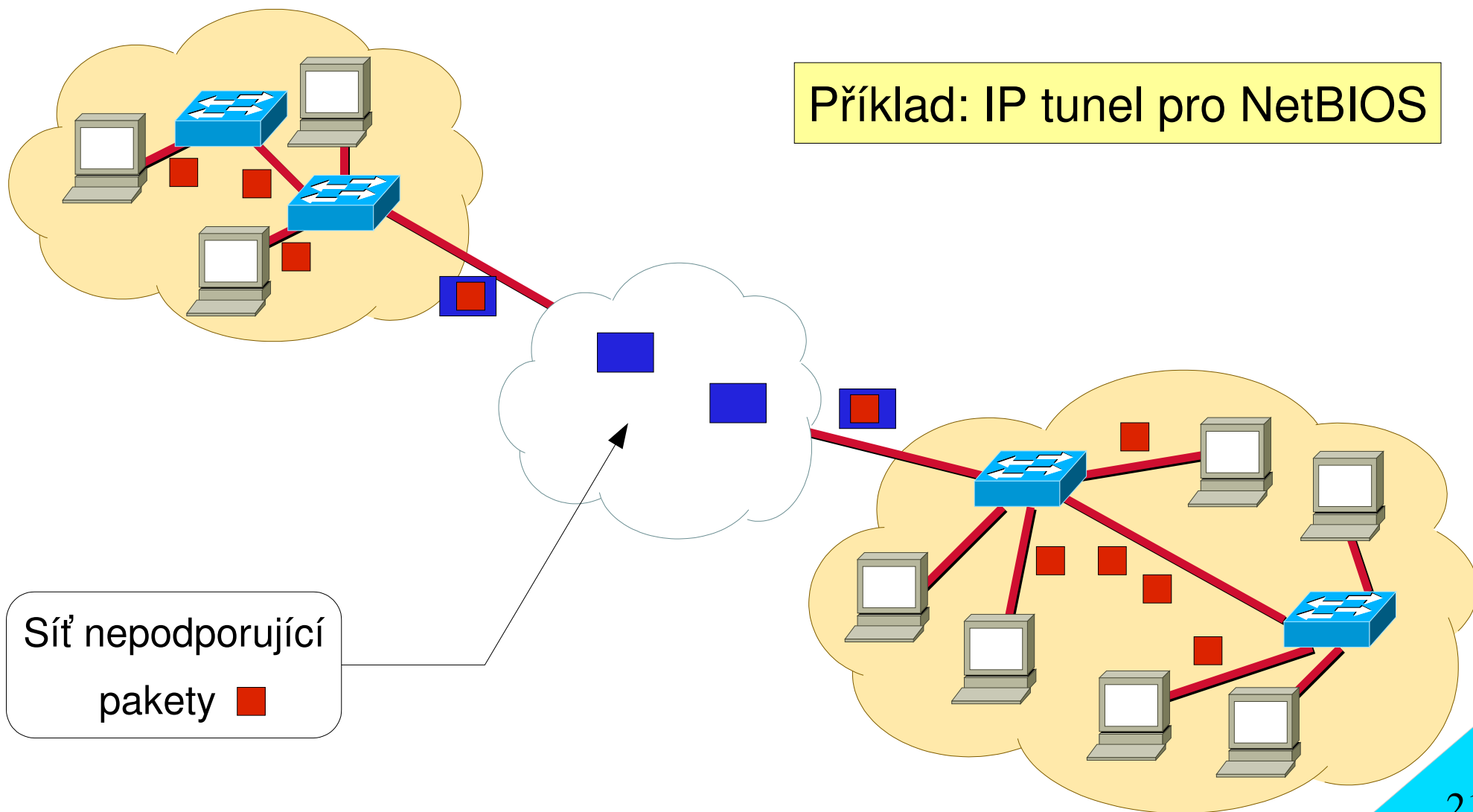
- co s nesměrovatelnými protokoly? (NetBIOS)

neznají pojem sítě ... dají se použít jen v rámci jedné sítě

řešení: zapouzdření do jiného protokolu

Tunelování (zapouzdření)

Příklad: IP tunel pro NetBIOS

Switch nebo router?

- přepínač

vytváří jednu velkou síť, nemá explicitní požadavky na maximální velikost sítě

v rámci sítě mohou uzly komunikovat „přímo“, bez prostředníka

šíří broadcasty v celé síti – je vhodné ji omezit

- směrovač (router)

pracuje na síťové úrovni, propojuje jednotlivé sítě

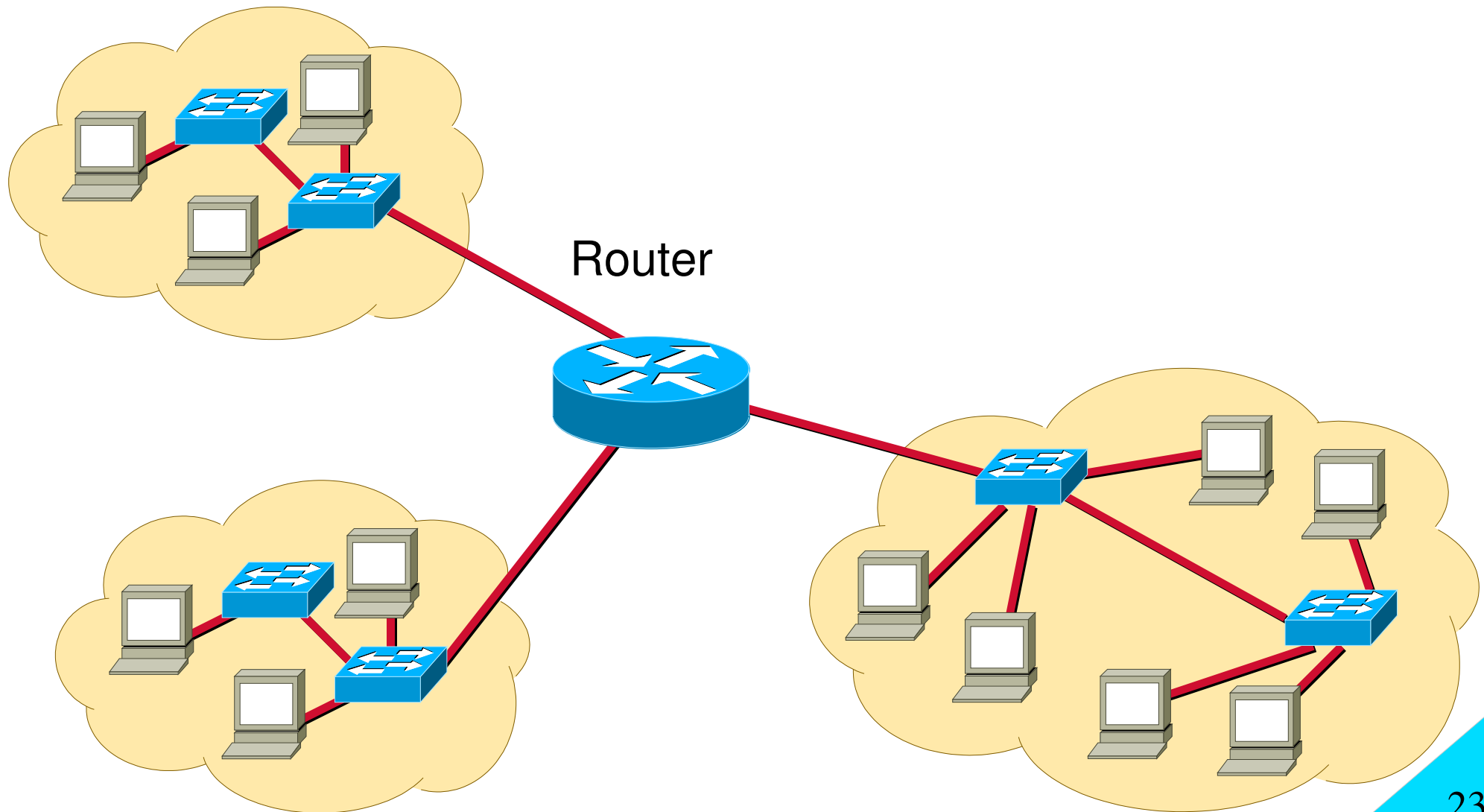
nešíří broadcasty z jedné sítě do druhé

- kritérium pro rozdělení do sítí:

lokální:nelokální = 80:20

snadná správa, přístupová práva

Klasické řešení

Switche dnes

- podporují QoS (quality of service), VLAN (Virtual LAN)
- různé verze STA (s rychlejší konvergencí, ...)
- agregaci více linek do jedné
- filtrování rámců na různých úrovních:
  - linková: Layer 2
  - síťová: Layer 3, filtrování na úrovni protokolu IP, IP adresy...
  - transportní: Layer 4, filtrování na úrovni portů TCP/UDP
- Layer 3 switch: vlastně router, ale optimalizovaný na rychlost, HW řešení
- Layer 4 switch: umožňuje rozlišovat provoz, např. load balancer

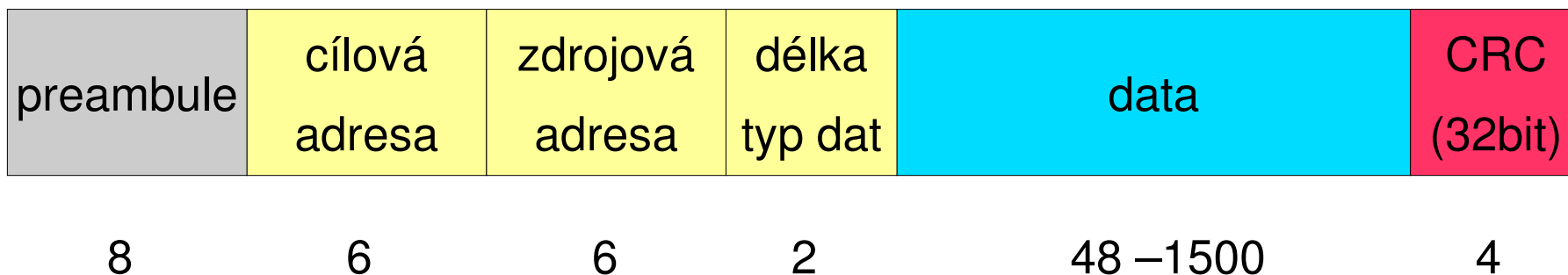

VLAN

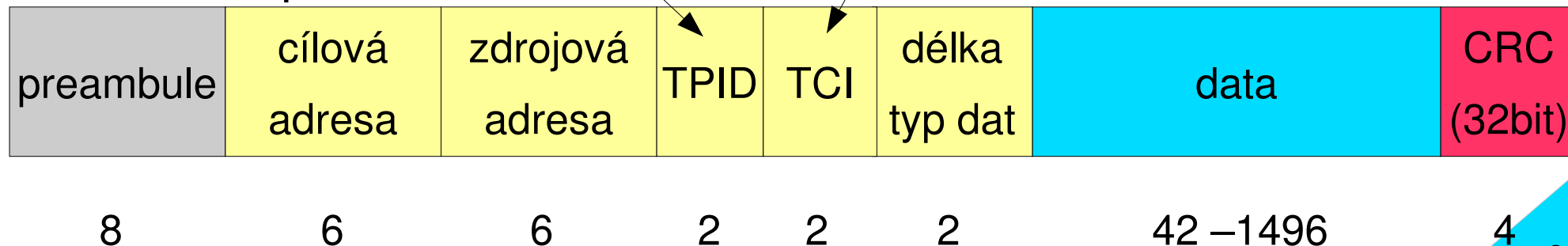
- Virtuální síť, standard IEEE 802.1q
- VLAN je skupina uzlů, které komunikují, jako by byly spojené LAN
ale jsou v jiných LAN nebo tvoří v LAN podmnožinu
IEEE 802.1q umožňuje vytvářet VLAN, které tvoří „podsít“ v rámci jedné LAN
- funguje na principu značkování rámců
pro každý port switche je nastaveno, do které VLAN patří
příchozí data se označují značkou příslušné VLAN a pošlou se dále
switch má různé tabulky pro virtuální síť
data se před odesláním ze switche cílovému uzlu odznačují (většina koncových zařízení nepodporuje IEEE 802.1q)

IEEE 802.1q: rámce

IEEE 802.3

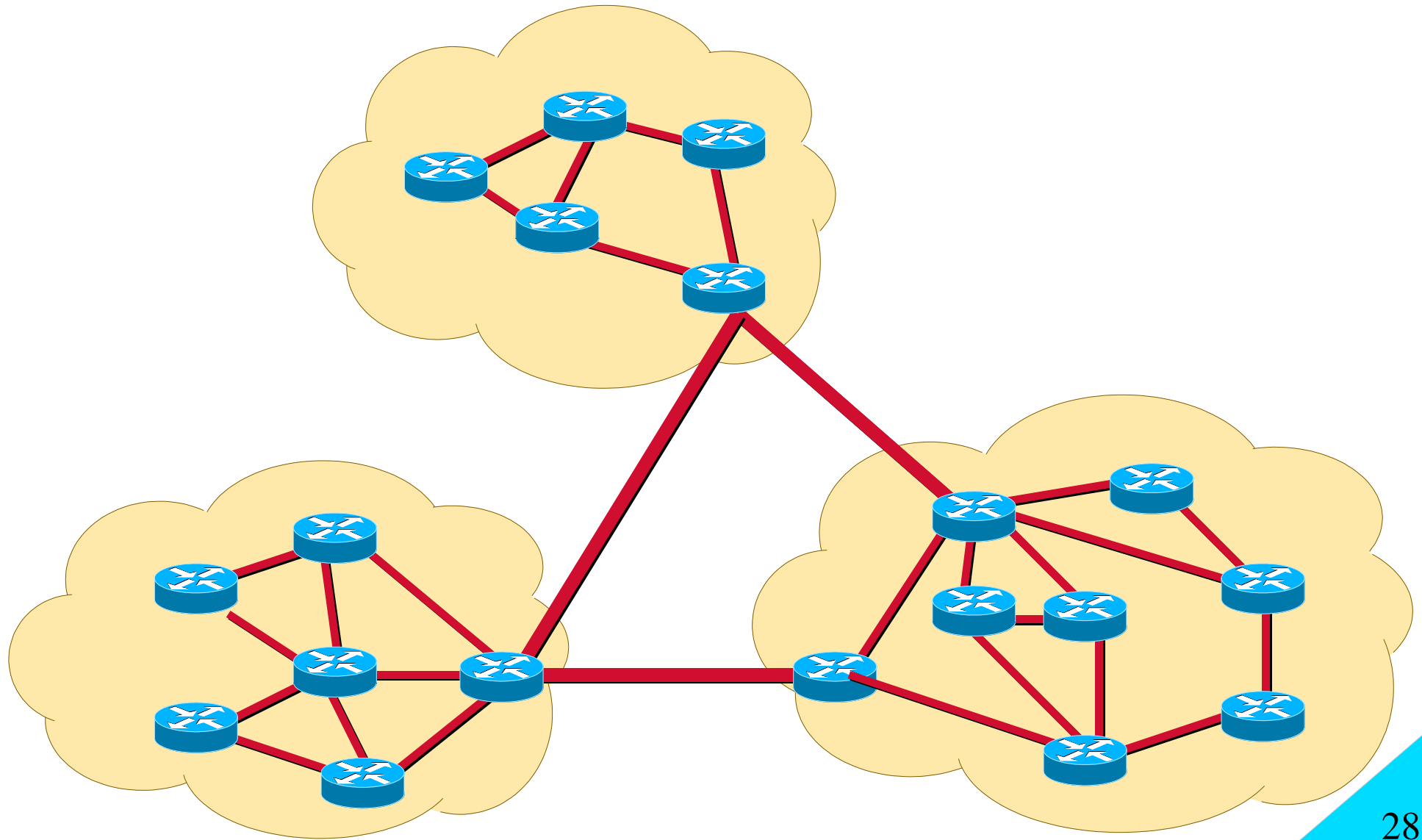
IEEE 802.1q

Autonomní systémy

- směrování můžeme provádět nejrůznějším způsobem
  - statické tabulky (vhodné pro malé systémy)
  - dynamicky: používáme speciální algoritmy pro distribuci cest v síti
- směrovací algoritmy se mohou lišit, mají mnoho parametrů
- v každé síti můžeme požadovat jiné vlastnosti směrování
  - kdo kam smí, kudy se bude směřovat provoz
  - definujeme „směrovací politiku“
- Autonomní systém (AS): několik sítí se společnou politikou směrování
  - většinou síť jednoho vlastníka (typicky ISP)

Autonomní systémy

Autonomní systémy

- AS používají jednotnou strategii směrování

v Internetu IGP: Interior Gateway Protocols

OSPF, RIP, IGRP

jednotná strategie pro směrování do ostatních AS

- AS jsou vzájemně propojeny

EGP: Exterior Gateway Protocols – protokoly pro směrování mezi AS

v Internetu se používá BGP (Boarder Gateway Protokol)

- peering: propojení několika AS

data pak neprocházejí přes jádro Internetu, ale lokálně

v ČR: NIX.CZ, propojuje desítky sítí